

Na podzim před cca tříadvaceti roky, bylo to v neděli, jsme šli s Verunkou z Horní vsi v Českém Jiřetíně z vandru a v tom místě, kde je polovina toho stoupání, kudy jste se jinak na chaloupku v zimě nedostali, než pěkně s báglem na zádech. Tak tam jsme potkali Frantu Piráta, který ještě s Pácou a Marcelou právě vyšli ze Soumraku a pomalu se vydali asi padesát metrů před námi k autobusu a k odjezdu domů do civilizace. František šel jen s kytarou v tvrdém futrálu, zavěšenou na rameni. Páca měl svojí kytárku v měkkém pouzdře a držel jí jen za ucho. Marcela šla bez ničeho, teda nalehko mezi oběma kamarády. Je menší postavy, takže nám kluci připadali, jako její tělesná stráž. Franta ještě o kousek vyšší než Páca, proto na mě jeho zjev působit dost majestátně. Otočil jsem se na Verunku a povídám: „To je ten Pirát, že jo“? Verunka odvětila, ano a já jsem jí poprosil, jestli by mě s ním, až bude příležitost, neseznámila. Oni dva se už znali. Došli jsme takto až do tehdy jediné hospůdky v Českém Jiřetíně, která stála kousek od státní hranice, hned naproti policajtům. Jelikož na autobus bylo ještě dost času, došli jsme k nim a pozdravili a Verunka mě Františkovi představila, s Marcelou a Pácou jsem se už znal. Pro mne to tehdy bylo, jako když se seznámíte třeba s Mikim Ryvolou. Pirát mi stisknul ruku a zalomil palec velmi pevně a bylo v tom stisku cítit tu opravdovost trempství, ne takovou tu leklou rybu, jak to nemám rád. Myslím, že už tím si mě tenkrát mladého trampa a muzikanta velmi získal a hned jsem věděl, že nezůstane jen u seznámení. Seděli jsme pak ještě asi tři hodiny u společného stolu a nechali ujet dva autobusy. Pak kluci vybalili kytary, takže se začalo zpívat a tam jsem poprvé uslyšel Frantovo krásný sametový baryton. Mezitím ještě přišla Jarka Hámová, Pepa Jaroš Jahoda, kteří kdysi s Frantou společně zpívali. Došlo na jejich vlastní písně, ale i na staré trampské hity a na Jahodoviny. Pak mi strčil Pirát kytaru do ruky a řekl, zahraj taky něco, nevím, jak mohl vědět, že hraju, prostě to asi vzal jako samozřejmost. Měl jsem tenkrát velkou trému, ale nakonec jsme s Verunkou zazpívali těch pár písniček, které jsme se v našem tehdy krátkém soužití naučili. Sklidili jsme pochvalné, umí a měli dobrý pocit, že jsme získali dalšího kamaráda. Bylo to krásné odpoledne, jen muselo bohužel skončit odjezdem posledního autobusu. Při loučení jsme si s Františkem slíbili, že se určitě musíme někde ještě potkat a nebo třeba přijet na El-Paso. El-Paso byl jeho srub z obrovských trámů, právě na Horní vsi, kde jsme spolu strávili nejednu bezesnou noc a probouzeli se ráno s otláčenými čely od dřevěných stolů. To, že tam budeme dalších deset let jezdit dost často, jsme samozřejmě nepředpokládali a že tam potkáme spoustu dnešních a i tehdejších muzikantských osobností. Například Aleše Holuba, Jardu Žantu, Luboše Hermana, Míšu Leichta, Bohouše Chaloupka, Pangejta, Jardu Kidáka, Ječu, Sama, Hetyho, Parťáka ?. Pak se nám první rok po Sametový podařilo koupit na Horní vsi v Českém Jiřetíně rozestavěnou chalupu a najednou bylo těch setkání míň, navíc se nám podařilo přemluvit Fandovo syna Tomáše, který byl nadějný houslista, aby nechodil na vojenskou školu, ať jde raději někam jinam a on se pak rozhodl jít do Teplic na konzervatoř. Bohužel to se nelíbilo tehdy Frantovi, ani jeho ženě Janě, tak jsme se přestali stýkat úplně. Pak Pirát přišel díky svému nepovedenému, nevlastnímu bratrovi o El-Paso, mezitím umřela jeho žena Jana na srdeční slabost, kterou měla vrozenou už od dětství. Prostě jedna rána za druhou. Jen snad Tomáš mu dělal radost svým muzicírováním. Párkrát jsme se během těch let viděli, ale nebylo to už tak opravdové, jako dřív. Po pár letech od smrti Jany, František potkal náhodou Vladěnkou, která tehdy učila jeho vnučku na hudební škole. Začali spolu zpívat a vlastně tak trochu budovat nový život, ovšem každý zvlášť. Nežili spolu ve společné domácnosti, přesto jsme je vídali pořád, jako nerozlučnou dvojici. Především na různých trampských a muzikantských akcích. Naše vztahy se znovu obnovily a moc rádi

jsme, jako spousta dalších kamarádů, jezdili k nim do Jirkova na zahrádku, kde si Pirát tak trochu nahradil ztracené El-Paso. Život běžel najednou nějak klidně a vše fungovalo lépe, než dřív. Občas se objevil i Tom, který s námi natáčel naše první dvě cd. Zvali jsme se navzájem na různé akce a byla pohoda. Už když Franta začínal s Vladěnkou, tak dostal zápal plic a musel do nemocnice, to mu bylo něco málo přes padesát. Doktoři mu řekli, že musí přestat kouřit a hlavně být na čerstvém vzduchu, jelikož má načaté plíce a neměl by je tak namáhat. Jenže, Frantovi něco takového vyprávějte. S tím kouřením to vyšlo, opravdu přestal, ale bez fyzické námahy prostě žít neuměl. Pracoval pořád ještě jako mašinfíra na důlní mašince a ve volnu zase budoval na zahrádce. Mezitím ještě chodili s Vladěnkou na túry po krušnohorském podhůří, což by zas tak nevadilo, jenže Fanda, když se nastydnul, nebo dostal třeba angínu, tak to bez léčení přecházel a to bylo velmi špatné. Jeho plíce slábli a slábli, že i nakonec při zpívání nemohl popadnout dech. Letos začátkem října ho najednou odvezli se sedmdesáti procentním deficitem plic do nemocnice a my všichni, ač jsme mu drželi palce, jsme tušili, co asi přijde. Nechtěli jsme to brát jako fakt, ale člověk musí počítat se vším. Ještě během minulého měsíce se u nás na chaloupce zastavil Tomáš a říkal, že to vymyslel a že si vezme tátu k sobě domů a že se bude o něj starat. Jenže to není tak jednoduché. František už vlastně bez dýchacího přístroje nemohl ani být a to v domácích podmínkách je dost nepředstavitelné. Tomáš nakonec tátu opravdu odvezl domů, k sobě do Prahy a ještě ten večer hned do nemocnice na Bulovku, kde František Pirát Mach odpoledne 14. prosince 2006, ve svých 63 letech ukončil svou pozemskou pouť. Františku věř, že zůstaneš v naší paměti jako ten nádherný trampský bard, kterého jsem poznal tehdy v Českém Jiřetíně.